

Preken 30. oktober 2016

Bots – og bønnedag

Kapellan Elisabeth Lund

Lukas 15, 11-32

Det kan være mange grunner til å ville dra hjemmefra.

Til å ville ut og bort.

Bort fra hverdagen, fra foreldre, fra Gud. Eller bort fra oss selv eller noe vi har rota oss opp i.

Det kan være mange grunner til å søke friheten eller rømme, slippe forpliktelser og ansvar. Leve livet uten å ta hensyn til andres behov.

Vi har hørt lignelsen om sønnen som dro til et land langt borte.

Han hadde et sted han hørte til, men han ville ikke være der.

Det står ikke noe om at det var galt i seg selv at han reiste ut. Det kan være sunt og lurt for en sønn eller datter å dra hjemmefra.

Men måten han gjorde det på, var mer dramatisk enn vanlig. Han ba om å få arven sin, og på den måten viste han at han regnet faren sin som død.

Han tok ut alt han hadde rett på for han skulle ikke hjem igjen.

Han kuttet alle bånd og dro av sted som en fri mann uten far.

Og han trodde han levde der ute i verden uten faren sin.

I lignelsen er faren et bilde på Gud. Vi mennesker kan av og til, eller hele livet, tro at vi lever uten Gud. Men lignelsen forteller oss om en Gud som elsker barna sine så høyt at han alltid har plass til oss. Han har en kjærlighet til oss som ikke holder oss fast med tvang. Han har satt oss fri til å ta egne valg, fri til å reise bort fra ham hvis vi vil. Fri til å leve et annet liv enn det han ønsker for oss.

Samtidig har vi en Far som alltid står og venter, som ser etter oss langs veien.

Sønnen som reiste hadde en far som ikke sluttet å elske barnet sitt.

Faren sluttet ikke å være far, selv om sønnen ikke ville være sønn.

Sønnen velger selv å leve uten ansvar og sløser bort formuen på et vilt liv, helt til pengene tar slutt. Og reisen ender i grisebingen, der han sitter og sulter og ønsker seg grisenes mat.

Da kommer han til seg selv. Han våkner opp til virkeligheten.

Han trodde han hadde kuttet alle bånd, at han levde det nye livet helt uten faren sin. Men nå kommer han til seg selv, og skjønner at det er en lengsel igjen dypt der inne. En tynn tråd, som aldri ble kutta, og som nå drar ham hjemover. En tynn tråd av hjemlengsel.

Det er mange som forteller om en sånn hjemlengsel. En vag eller sterk lengsel etter å komme tilbake dit vi hører til.

Sønnen i lignelsen innser at han har syndet, at han har valgt feil retning i livet.

Han måtte gå langt før han var klar til å snu, men det er alltid en vei tilbake.

Først bekjente han. Så endra han retning. Så begynte han å gå mot huset med de mange rom.

Uansett hva vi har gjort som leder oss bort fra Guds vilje for oss, så har vi vår plass hos ham som Guds barn.

Klarer vi å tro det?

Det kan være vanskelig å tilgi når noen har såra oss. Og når vi gjør det, kan det kanskje være litt sånn: OK, jeg tilgir deg. Da er liksom fokuset på meg, for nå strekker jeg meg langt. Det var kanskje så vidt jeg klarte å gjøre det.

Det kan være vanskelig for oss å ikke overføre vår begrensede evne til å tilgi over på Gud.

Faren i historien ser sønnen sin da han ennå er langt borte. Han har tydeligvis hatt en vane med å se etter ham langs veien. Nå løper han mot ham, kaster seg

om halsen på ham og kysser ham. Tar ham imot som en hedersgjest, et barn han har lengtet etter med alt det han er.

Klarer vi å ta inn over oss at det er sånn Gud tilgir? Det er ikke bare så vidt ok igjen når vi ber om tilgivelse, når vi kommer tilbake til ham. Det er fest og glede og vi ønskes velkommen hjem.

Han løp sønnen i møte, kastet seg om halsen på ham og kysset ham.

Vi blir tatt imot og kan få kjenne at vi har vår hedersplass i fellesskapet, hos Gud. Vi er Guds barn som alltid er velkommen hjem.

Vi kan ha lettere for å forstå den andre broren. Han er ikke glad. Han furter. Han er misunnelig. Han er sint. Han vil ikke tilgi, han vil ikke ta imot. Han vil ikke være med på festen.

Jeg lurte på hva som hadde skjedd hvis de to brødrene hadde møtt hverandre først. Det kunne gått dårlig, sånn det ofte gjør hvis en som tror seg verdig til noe mer enn han er, møter en som ikke engang tror seg verdig til det han er.

Det er ikke snakk om en god og en ond sønn. Begge to er sammensatte.

Men faren er den gode pappan til begge. Han henter den yngste sønnen opp til sann identitet. Det er hans barn. Og han henter den eldste sønnen ned til sann identitet:

“Barnet mitt! Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt”.

Vi har alle vår plass hos Gud, og vi oppfordres til å være med på festen og gleden over at Gud elsker og tar imot alle sine barn.

Jeg håper at den eldste broren også kom til seg selv. Og jeg håper at lillebroren går til broren sin og sier: Tilgi meg. Jeg har svikta deg. Jeg har latt deg sitte igjen alene med ansvaret. Jeg skjønner at du er skuffa. Jeg skjønner at du er sur. Det er du som er helten, du som har stått på. Jeg har mye å lære av deg.

Jeg håper at storebroren gikk inn på festen. Og jeg håper at vi kan glede oss over Guds overstrømmende kjærlighet til menneskene rundt oss, selv om det er

vanskelig å godta at vi ikke må gjøre oss fortjent til det.

Men så gjelder den samme nåden også for oss. Vi kan være trygge på at vi er elska som vi er. Vi blir tatt imot. Vi er Guds barn.

Det kan være mange grunner til å ville dra hjemmefra, men hvis vi kjenner en hjemlengsel langt der inne er det kanskje på tide å komme hjem igjen. Hjem til oss selv og hjem til Gud.

Amen